UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

15 päivänä joulukuuta 2009 *

Asiassa C-409/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 14.11.2005,

**Euroopan komissio**, asiamiehinään C. Cattabriga, D. Triantafyllou, H. Støvlbæk ja G. Wilms, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

**Helleenien tasavalta**, asiamiehinään A. Samoni-Rantou, E.-M. Mamouna ja K. Boskovits,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

jota tukevat

**Tanskan kuningaskunta**, asiamiehenään J. Bering Liisberg,

**Italian tasavalta**, asiamiehenään I. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato G. De Bellis, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Portugalin tasavalta**, asiamiehinään C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes ja J. Gomes, ja

**Suomen tasavalta**, asiamiehinään J. Heliskoski ja A. Guimaraes-Purokoski,

väliintulijoina,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits ja C. Toader sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Ilešič, J. Malenovský ja U. Lõhmus,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.11.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.2.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio on vaatinut kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29.5.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL L 155, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EY) N:o 1355/96 (EYVL L 175, s. 3; jäljempänä asetus N:o 1552/89), 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2000 saakka ja kyseisestä päivämäärästä alkaen yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, s. 1) samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta sellaisia omia varoja, jotka ovat jääneet kantamatta ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002 ja jotka koskevat puolustusmateriaalin tullitonta tuontia, ja koska se on kieltäytynyt maksamasta viivästyskorkoa, joka perustuu siihen, ettei mainittuja omia varoja ole maksettu komissiolle.

**Asiaa koskevat oikeussäännöt**

*Yhteisön säännöstö*

2 Yhteisöjen omista varoista 24.6.1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/376/ETY, Euratom (EYVL L 185, s. 24) ja Euroopan yhteisöjen omista varoista 31.10.1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/728/EY, Euratom (EYVL L 293, s. 9) 2 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Yhteisöjen talousarvioon otettavia omia varoja ovat tulot, jotka kertyvät

– –

b) yhteisestä tullitariffista ja muista tulleista kertyvistä maksuista, jotka yhteisöjen toimielimet ovat vahvistaneet tai vahvistavat muiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävälle kaupalle, sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tullimaksuista

– –”

3 Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä yhteisön tullikoodeksi) 20 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tullien, jotka lain mukaan kannetaan tullivelan syntyessä, on perustuttava Euroopan yhteisöjen tullitariffiin.

– –

3. Euroopan yhteisöjen tullitariffi käsittää:

a) yhdistetyn tavaranimikkeistön;

– –

c) yhdistetyssä nimikkeistössä tarkoitettuihin tavaroihin tavallisesti sovellettavat maksut ja muut veloitusperusteet kannettaessa:

– tulleja – –

– –

d) yhteisön tiettyjen maiden tai maiden ryhmien kanssa tekemiin tullietuuskohteluun oikeuttaviin sopimuksiin sisältyvät tullietuustoimenpiteet;

e) yhteisön yksipuoliset tiettyjä maita, maiden ryhmiä tai alueita koskevat tullietuustoimenpiteet;

f) yksipuoliset suspensiotoimenpiteet, jotka koskevat alennuksen tai vapautuksen myöntämistä tiettyihin tavaroihin sovellettavista tuontitulleista;

g) muut tariffitoimenpiteet, joista säädetään muussa yhteisön lainsäädännössä.

– –”

4 Yhteisön tullikoodeksin 217 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Tulliviranomaisten on laskettava jokainen tullivelasta johtuva tuonti- tai vientitullien määrä, jäljempänä ’tullien määrä’, heti, kun niillä on käytettävissään tarvittavat tiedot, ja

kirjattava nämä määrät tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle (tileihin kirjaaminen).

_ _”

5 Siltä osin kuin on kyse yhteisöjen omien varojen asettamisesta komission käyttöön, Euroopan unionin neuvosto antoi asetuksen N:o 1552/89, jota sovelletaan käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevaan ajanjaksoon 30.5.2000 saakka. Kyseinen asetus korvattiin 31.5.2000 alkaen asetuksella N:o 1150/2000, jolla asetus N:o 1552/89 kodifioidaan sen sisältöä muuttamatta.

6 Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovellettaessa yhteisöille kuuluvaa maksua päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista omista varoista pidetään todettuna, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty.

a. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toteamisen päivämäärä on tullilainsäädännössä säädetyn kirjanpitoon merkitsemisen päivämäärä.

_ _”

7 Kyseisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.

Tämän tilin pitäminen on maksutonta.”

8 Mainitun asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Sen jälkeen, kun päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b [ala]kohdassa tarkoitetuista omista varoista on vähennetty kymmenen prosenttia perimiskuluihin mainitun päätöksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ne tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on tämän asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

_ _”

9 Asetuksen N:o 1552/89 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä korkoa, jonka korkokanta on kyseisen jäsenvaltion rahamarkkinoilla eräpäivänä lyhyen aikavälin rahoitukseen sovellettava

korkokanta kahdella [prosenttiyksiköllä] korotettuna. Korkokantaan lisätään 0,25 [prosenttiyksikköä] kutakin viivästyskuukautta kohden. Korotettua korkokantaa sovelletaan koko viivästyksen ajalta.”

10 Asetuksen N:o 1150/2000 22 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan asetus (ETY, Euratom) N:o 1552/89.

Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteen A osan vastaavuustaulukon mukaisesti.”

11 Näin ollen asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 2 ja 9–11 artikla ovat olennaiselta sisällöltään keskenään identtiset, vaikka toisessa viitataan päätökseen 88/376 ja toisessa päätökseen 94/728.

12 Asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu 10 prosentin määrä on korotettu 25 prosenttiin Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 29.9.2000 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2000/597/EY, Euratom (EYVL L 253, s. 42).

13 Mainitun päätöksen ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Berliinissä 24 ja 25 päivänä maaliskuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto sopi muun muassa, että yhteisöjen omien varojen järjestelmän olisi oltava oikeudenmukainen, avoin, kustannustehokas ja yksinkertainen ja perustuttava sellaisiin kriteereihin, joista käy parhaiten ilmi kunkin jäsenvaltion kyky osallistua rahoitukseen.”

14 Tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta 21.1.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 150/2003 (EUVL L 25, s. 1) – joka on annettu EY 26 artiklan perusteella – viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden sotilassalaisuuksien suojaamiseksi on luotava erityiset hallinnolliset menettelyt tullisuspension myöntämiseksi. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama selvitys, jonka asevoimille aseet tai puolustustarvikkeet on tarkoitettu, olisi asianmukainen takuu siitä, että vaaditut edellytykset täyttyvät, ja sitä voitaisiin käyttää myös tullikoodeksissa vaadittuna tulliselvityksenä. Selvitys olisi annettava todistuksen muotoisena. On aiheellista määritellä todistuksissa käytettävä kaava ja sallia myös automaattisten tietojenkäsittelytekniikoiden käyttö selvityksessä.”

15 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tällä asetuksella vahvistetaan edellytykset jäsenvaltioiden sotilaallisesta puolustuksesta vastaavien viranomaisten toimesta tai nimissä kolmansista maista maahan tuotujen tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien yksipuoliselle suspendoinnille.”

16 Mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, todistus ja maahantuodut tavarat voidaan sotilaallisista salassapitosyistä toimittaa tuontijäsenvaltion tätä varten nimeämille muille viranomaisille. Tällöin todistuksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen on lähetettävä ennen kunkin vuoden tammikuun 31 ja heinäkuun 31 päivää kyseisiä maahantuotuja tavaroita koskeva yhteenveto saman jäsenvaltion tulliviranomaisille. Yhteenvedon on koskettava sen toimittamista välittömästi edeltävää kuuden kuukauden ajanjaksoa. Yhteenvedossa on mainittava todistusten lukumäärä ja myöntämispäivä sekä todistusten nojalla maahantuotujen hyödykkeiden tuontipäivä, kokonaisarvo ja bruttopaino.”

17 Asetusta N:o 150/2003 sovelletaan sen 8 artiklan mukaisesti 1.1.2003 alkaen.

**Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely**

18 Komissio aloitti 17.10.2003 päivätyllä virallisella huomautuksella Helleenien tasavaltaa koskevan rikkomusmenettelyn ja vaati kyseistä jäsenvaltiota laskemaan ja maksamaan sellaiset omat varat, jotka olivat jääneet kantamatta ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002 ja jotka liittyivät riidanalaisiin tuonteihin, sekä maksamaan niiden osalta korkoa.

19 Helleenien tasavalta totesi vastauksessaan, joka oli päivätty 18.8.2003 mutta lähetettiin vasta 24.10.2003 ja joka koski 21.12.2001 aloitettua, samoja seikkoja koskevaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä ja joka kuitenkin toimitettiin 24.10.2003, että sillä oli EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla oikeus keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi vapauttaa puolustustarvikkeiden tuonti tullista.

20 Tutustuttuaan kyseiseen vastaukseen komissio lähetti 18.10.2004 perustellun lausunnon, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet perustellun lausunnon noudattamiseksi kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Mainittu jäsenvaltio lähetti 18.2.2005 vastauksensa, jossa se toisti aikaisemmin esittämänsä näkökohdat ja täsmensi niitä.

21 Komissio päätti Helleenien tasavallan tällä tavalla toimittamat tiedot huomioon ottaen nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

22 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 13.9.2007 antamallaan määräyksellä Tanskan kuningaskunnan, Italian tasavallan, Portugalin tasavallan ja Suomen tasavallan väliintulijoiksi tukemaan Helleenien tasavallan vaatimuksia.

**Kanne**

*Tutkittavaksi ottaminen*

23 Helleenien tasavalta esittää ensiksi oikeudenkäyntiväitteen, joka perustuu siihen, että kanteeseen sisältyy menettelyvirhe, eli virheellisen oikeussuojakeinon valinta. Helleenien tasavalta selittää, että koska se on vedonnut EY 296 artiklaan voidakseen jättää suorittamatta ne tullit, jotka liittyvät puolustustarvikkeiden riidanalaiseen maahantuontiin, komissiolla ei ollut oikeutta nostaa käsiteltävänä olevaa kannetta EY 226 artiklan perusteella vaan se oli velvollinen noudattamaan EY 298 artiklan toisen kohdan mukaista erityistä menettelyä.

24 On kuitenkin todettava, että vaikka Helleenien tasavalta vetoaa tähän oikeudenkäyntiväitteeseen vastineessaan, se ei kuitenkaan esitä vastaavaa vaatimusta vastaajan vastauskirjelmässään, joten kyseinen oikeudenkäyntiväite on yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan mukaisesti jätettävä tutkimatta, koska kantajalla ei ole ollut mahdollisuutta torjua sitä.

25 Riippumatta työjärjestystä koskevista näkökohdista on todettava, että komission pyrkimyksenä on käsiteltävänä olevalla kanteella sen toteaminen, ettei asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 2 ja 9–11 artiklaa ole noudatettu. EY 298 artiklaa voitaisiin soveltaa ainoastaan, jos komissio olisi väittänyt, että EY 296 ja EY 297 artiklassa lueteltuja valtuuksia olisi käytetty väärin.

26 Toiseksi on todettava, että Kreikan hallituksen asiamies esitti istunnossa oikeudenkäyntiväitteen, joka perustui siihen, ettei jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen avulla ole mahdollista saada yhteisöjen tuomioistuimelta ratkaisua, jolla jäsenvaltio velvoitettaisiin toteuttamaan tietyt toimenpiteet.

27 Tältä osin riittää, kun todetaan, että komission kanteen sisällöstä ilmenee, että kanteella vaaditaan vain sen toteamista, että Kreikan tasavalta ei ole noudattanut velvollisuuksiaan, eikä kanteessa vaadita, että tuomioistuin määräsi mainitun jäsenvaltion toteuttamaan tietyt toimenpiteet.

28 Näin ollen komission kanne on otettava tutkittavaksi.

*Asiakysymys*

Asianosaisten lausumat

29 Komissio väittää, että Helleenien tasavalta vetoaa virheellisesti EY 296 artiklaan kieltäytyessään maksamasta tulleja, koska tullien kantaminen ei vaaranna kyseisen jäsenvaltion keskeisiä turvallisuusetuja.

30 Komissio esittää aluksi, ettei se aseta kyseenalaiseksi Helleenien tasavallan erityistä maantieteellistä asemaa vaan kyseisen jäsenvaltion tarpeen vapauttaa puolustustarvikkeiden tuonti tulleista keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi.

31 Komissio katsoo, että toimenpiteitä, joilla otetaan käyttöön poikkeuksia, kuten EY 296 artiklaa, on tulkittava suppeasti. Näin ollen asianomaisen jäsenvaltion, joka vaatii kyseisen artiklan soveltamista, on osoitettava, että se täyttää kaikki kyseisessä artiklassa määrätyt edellytykset silloin, kun se aikoo poiketa EY 26 artiklaan perustuvan yhteisön tullikoodeksin 20 artiklasta ja näin ollen kyseiseen tuontiin sovellettavasta yhteisestä tullitariffista.

32 Komission mukaan Kreikan viranomaisten asiana on osoittaa konkreettista ja yksityiskohtaista näyttöä esittämällä se, että käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevien tuontitullien kantaminen vaarantaa kyseisen jäsenvaltion keskeiset turvallisuusedut.

33 Komissio toteaa tältä osin, että puolustustarvikkeiden määrän lisääminen tai niiden uudistaminen ja varusteluohjelmaan osoitettujen voimavarojen tuntuva vähentyminen eivät merkitse tällaista näyttöä. Sama koskee komission mukaan ”puolustusmenojen” määrää, johon on vedottu mutta jonka osalta ei ole viitattu relevantteihin ja paikkansapitäviksi osoitettuihin tietoihin.

34 Komissio korostaa, että Helleenien tasavallan argumentit, jotka koskevat pelkoa sotilassalaisuuksiin liittyvien tietojen paljastamisesta valvontamenettelyjen yhteydessä, ovat perusteettomia, koska yhtäältä kuka tahansa voi internetin välityksellä tutustua sellaisiin yksityiskohtaisiin tietoihin, jotka koskevat esimerkiksi sitä, minkälaisia aseita vastaajana olevaan jäsenvaltioon on viety, ja koska toisaalta tämän rikkomusmenettelyn kohde rajoittuu tuontitullien suorittamista koskevaan periaatteeseen. Komissio täsmentää myös, että yhteisön tullijärjestelmän soveltaminen merkitsee joka tapauksessa sellaisten yhteisön virkamiesten ja kansallisten virkamiesten toimintaa, joita sitoo luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus heidän käsitellessään arkaluonteisia tietoja.

35 Komissio katsoo, että väitettä, joka liittyy siihen, että komission passiivisuus sen jälkeen, kun se oli aloittanut Helleenien tasavallan osalta rikkomusmenettelyn, joka koski sekä siviili- että sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin tuontia, osoittaisi, että komissio on hiljaisesti luopunut enemmistä toimenpiteistä käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan rikkomuksen kannalta, ei voida hyväksyä. Kyseinen jäsenvaltio ei nimittäin komission mukaan voi vedota siihen, että luottamuksensuojan periaatetta olisi loukattu, katsomalla, että kyseinen passiivisuus olisi ollut osoitus siitä, että komissio olisi hyväksynyt sen tullista vapauttamisen, josta käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse, koska kyseiset kaksi menettelyä – vaikka niillä olikin paljon yhteisiä piirteitä – olivat keskenään erilaisia ja koska komissiolla on jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden osalta laaja harkintavalta.

36 Komissio toteaa lisäksi, että asetuksen N:o 150/2003 oikeudellinen perusta on suoraan EY 26 artiklassa, joka koskee tullien vahvistamista, eikä EY 296 artiklassa, jolla ei uudenkaan lainsäädännön osalta voida perustella kyseistä vapautusta.

37 Komissio toteaa, että kyseisten tullien kantamatta jättäminen merkitsee sitä, etteivät jäsenvaltiot ole yhdenvertaisia siltä osin kuin on kyse niiden maksuosuuksista yhteisön talousarvioon. Tällainen kantamatta jättäminen osoittaa kyseisen jäsenvaltion taholta sitä, ettei se noudata velvollisuuksiaan osallistua solidaarisesti mainitun talousarvion rahoittamiseen.

38 Komissio katsoo lopuksi, ettei tuontitullien palauttamisella sellaisille jäsenvaltioille, jotka ovat asianmukaisesti soveltaneet yhteistä tullitariffia, voida korjata sitä talousarvioon liittyvää kohtelua koskevaa epäyhdenvertaisuutta, josta ne ovat kärsineet. Komissio ei perustamissopimusten noudattamisen valvojana voi nimittäin sallia sitä, että tällainen yhteisön talousarvion vahingoksi koituva yhteisön lainsäädännön rikkominen jatkuu.

39 Helleenien tasavalta katsoo, että EY 296 artiklan 1 kohdan c alakohdan sanamuodostakin ilmenee, että perustamissopimuksen tarkoituksena on ollut se, että jäsenvaltioille annettaisiin huomattava harkintavalta sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka ne toteuttavat turvatakseen keskeisiä turvallisuusetujaan ja jotka liittyvät sellaisiin tuotteisiin, joihin mainitun 1 kohdan b alakohdan määräyksiä sovelletaan. Helleenien tasavallan mukaan kyseisen EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdassa annetaan näin ollen jäsenvaltioille mahdollisuus poiketa EY 26 artiklasta ja yhteisön tullikoodeksista silloin, kun kyse on yksinomaan sotilaalliseen käyttöön tarkoitettujen tarvikkeiden tuonnista ja kun kyseisen tuonnin tarkoituksena on turvata asianomaisen jäsenvaltion keskeisiä turvallisuusetuja kyseisen jäsenvaltion erityinen tilanne huomioon ottaen.

40 Helleenien tasavalta vetoaa näin ollen sen osalta, ettei se ole kantanut tulleja puolustusmateriaalin tuonnista asianomaisena ajanjaksona, EY 296 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa määrättyjen poikkeusten soveltamiseen ja väittää, että yhteisön tullilainsäädännön soveltaminen kyseiseen tuontiin olisi vaarantanut sen keskeiset turvallisuusedut.

41 Helleenien tasavalta katsoo, että kysymystä siitä, onko ennen asetuksen N:o 150/2003 voimaantuloa ollut kyse tullirikkomuksesta, ei ole lopullisesti ratkaistu. Kyseinen jäsenvaltio toteaa lisäksi, että rahoitusvelan syntyminen riippuu siitä, onko vastaava tullivelka syntynyt.

42 Helleenien tasavalta toteaa, että tullien maksaminen puolustustarvikkeiden tuonnista paitsi vaikuttaisi huomattavasti sen kansalliseen varusteluohjelmaan myös vaikuttaisi välittömästi sen puolustuskykyyn, mikä liittyisi välittömästi sen keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseen EY 296 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

43 Helleenien tasavalta katsoo, että sillä on laaja harkintavalta siltä osin kuin on kyse sellaisten toimenpiteiden valinnasta, jotka ovat tarpeen sen keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi. Se toteaa tältä osin, että se, että asetuksessa N:o 150/2003 otetaan huomioon jäsenvaltioiden keskeiset turvallisuusedut siten, että siinä säädetään puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta 1.1.2003 alkaen, ei aseta kyseenalaiseksi mahdollisuutta soveltaa EY 296 artiklaa silloin, kun jäsenvaltiot täyttävät kyseisessä artiklassa asetetut edellytykset.

44 Helleenien tasavalta on tältä osin lisäksi sitä mieltä, että yhteisön lainsäätäjä on antamalla asetuksen N:o 150/2003 vahvistanut tarpeen kunnioittaa jäsenvaltioiden

turvallisuusetuja ja niiden oikeuden vedota tarvittaessa luottamuksellisuuteen luomalla erityisiä hallinnollisia menettelyjä tullien suspendointia koskevan järjestelmän osalta.

45 Helleenien tasavalta katsoo, että se on antanut komissiolle niin paljon tietoja kuin oli mahdollista, koska lisätietojen antaminen vaarantaisi sen keskeiset turvallisuusedut, ja että toimitetuista tiedoista ilmenee selvästi, että tuontitullien maksaminen olisi vaikuttanut sen puolustuskykyyn esimerkiksi kutistamalla ilmavoimien hankinta- ja korjausohjelmaa, erityisesti kun otetaan huomioon ilmapuolustuksen korkeat kustannukset.

46 Helleenien tasavalta katsoo myös, että on mahdotonta laskea kertyneiden tuontitullien määrää ilmoittamatta samalla tuonteja koskevia tietoja materiaalilajia kohden, koska kyseiset tiedot ovat laskentaperuste myös tullinimikkeistön kannalta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

47 Yhteisön tullikoodeksissa säädetään tuontitullien kantamisesta kolmansista maista lähtöisin olevista sellaisista sotilaalliseen käyttöön tarkoitetuista tavaroista, joista käsiteltävänä asiassa on kyse. Riidanalaisten tuontien ajankohtana, eli ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002, yhdessäkään yhteisön tullilainsäädännön säännöksessä ei säädetty tuontitulleja koskevasta nimenomaisesta vapautuksesta tämänkaltaisten tavaroiden osalta. Kyseisenä ajanjaksona ei näin ollen ollut myöskään olemassa nimenomaista vapautusta velvollisuudesta suorittaa vastaavat tullit – tarvittaessa viivästyskorkoineen – toimivaltaisille viranomaisille.

48 Sen perusteella, että asetuksessa N:o 150/2003 on säädetty tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tullien suspendoimisesta 1.1.2003 alkaen, voidaan lisäksi päätellä, että yhteisön lainsäätäjä on lähtenyt siitä olettamuksesta, että ennen kyseistä päivämäärää oli olemassa velvollisuus suorittaa mainitut tullit.

49 Helleenien tasavalta ei ole missään vaiheessa kiistänyt riidanalaisten tuontien tapahtumista huomioon otettavana ajanjaksona. Helleenien tasavalta on tyytynyt kiistämään yhteisön oikeuden riidanalaisiin omiin varoihin ja väittänyt, että EY 296 artiklan nojalla velvollisuus maksaa tulleja kolmansista maista tuoduista puolustustarvikkeista vahingoittaisi vakavasti sen keskeisiä turvallisuusetuja.

50 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että vaikka jäsenvaltioiden asiana on toteuttaa niiden sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden varmistamiseen soveltuvat toimenpiteet, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällaiset toimenpiteet jäävät kokonaan yhteisön oikeuden soveltamisen ulkopuolelle (ks. asia C-273/97, Sirdar, tuomio 26.10.1999, Kok., s. I-7403, 15 kohta ja asia C-285/98, Kreil, tuomio 11.1.2000, Kok., s. I-69, 15 kohta). Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksessa määrätään näet sellaisissa tilanteissa, joissa yleinen turvallisuus voi vaarantua, sovellettavista poikkeuksista ainoastaan EY 30, EY 39, EY 46, EY 58, EY 64, EY 296 ja EY 297 artiklassa, jotka koskevat tarkasti rajattuja poikkeustilanteita. Niistä ei voida päätellä, että perustamissopimukseen luonnostaan kuuluisi yleinen varaus, jolla suljettaisiin yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle kaikki yleisen turvallisuuden vuoksi toteutettavat toimenpiteet. Tällaisen varauksen tunnustaminen perustamissopimuksen määräysten erityisedellytyksistä riippumatta voisi vaarantaa yhteisön oikeuden sitovuuden ja yhdenmukaisen soveltamisen (ks. asia C-186/01, Dory, tuomio 11.3.2003, Kok., s. I-2479, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Lisäksi on todettava, että EY 296 ja EY 297 artiklassa määrättyjä poikkeuksia on – kuten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusvapauksiin kohdistuvia poikkeuksia (ks. mm. asia C-503/03, komissio v. Espanja, tuomio 31.1.2006, Kok., s. I-1097, 45 kohta; asia C-490/04, komissio v. Saksa, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6095, 86 kohta ja asia C-141/07, komissio v. Saksa, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6935, 50 kohta) – tulkittava suppeasti.

52 Erityisesti EY 296 artiklan osalta on todettava, että vaikka kyseisessä artiklassa mainitaan toimenpiteet, jotka jäsenvaltio voi katsoa tarpeellisiksi keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi, ja sellaiset tiedot, joiden ilmaiseminen olisi näiden etujen vastaista, mainittua artiklaa ei kuitenkaan voida tulkita siten, että siinä annettaisiin jäsenvaltioille valta poiketa perustamissopimuksen määräyksistä ainoastaan viittaamalla kyseisiin etuihin.

53 Arvonlisäveron alalla asiassa C-414/97, komissio vastaan Espanja, 16.9.1999 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-5585) on lisäksi jo todettu, että Espanjan kuningaskunta oli jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ollut osoittanut, että Espanjan lainsäädännössä säädetty yksinomaan sotilaalliseen käyttöön tarkoitettujen aseiden, ammusten ja varusteiden tuonnin ja hankintojen vapauttaminen arvonlisäverosta olisi ollut EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla perusteltua kyseisen jäsenvaltion keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi.

54 Näin ollen sellaisen jäsenvaltion, joka vetoaa edukseen EY 296 artiklaan, on näytettävä toteen tarve turvautua tässä artiklassa määrättyyn poikkeukseen keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi.

55 Näiden näkökohtien vuoksi ei voida hyväksyä sitä, että jäsenvaltio vetoaa puolustusmateriaalin kallistumiseen, joka aiheutuu siitä, että kolmansista maista lähtöisin olevan

tällaisen materiaalin tuontiin sovelletaan tulleja, voidakseen välttyä sellaisilta velvollisuuksilta, jotka perustuvat yhteisön talousarvion solidaariseen rahoittamiseen, sellaisten muiden jäsenvaltioiden vahingoksi, jotka puolestaan kantavat ja suorittavat edelleen tällaiseen tuontiin liittyviä tulleja.

56 Siitä väitteestä, jonka mukaan yhteisön tullimenettelyt eivät ole omiaan takaamaan Helleenien tasavallan turvallisuutta, kun otetaan huomioon sellaiset luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset, jotka sisältyvät viejävaltioiden kanssa tehtyihin sopimuksiin, on korostettava – kuten komissio perustellusti huomauttaa – että yhteisön tullijärjestelmän soveltaminen merkitsee sellaisten yhteisön virkamiesten ja kansallisten virkamiesten toimintaa, joihin kohdistuu tarvittaessa luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus silloin, kun he käsittelevät arkaluonteisia tietoja, mikä on omiaan turvaamaan jäsenvaltioiden keskeiset turvallisuusedut.

57 Lisäksi sellaisissa selvityksissä, jotka jäsenvaltioiden on säännöllisesti toteutettava ja toimitettava komissiolle, ei edellytetä niin tarkkojen tietojen antamista, että tämä voisi vaarantaa mainittujen valtioiden edut turvallisuuden ja luottamuksellisuuden osalta.

58 Jäsenvaltioiden on tässä tilanteessa ja EY 10 artiklan – joka koskee jäsenvaltioiden velvollisuutta helpottaa komission sen tehtävän täyttämistä, joka liittyy perustamissopimuksen noudattamisen valvontaan – mukaisesti annettava komission käyttöön asiakirjat, jotka ovat tarpeen sen tarkistamiseksi, että yhteisön omat varat siirretään lainmukaisesti. Kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 168 kohdassa, tällainen velvollisuus ei kuitenkaan estä sitä, että jäsenvaltiot voivat

tapauskohtaisesti ja poikkeuksellisesti EY 296 artiklan perusteella antaa tietoja vain asiakirjan tietyistä osista tai kieltäytyä antamasta tietoja ollenkaan.

59 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on todettava, ettei Helleenien tasavalta ole osoittanut, että EY 296 artiklan soveltamiseksi tarvittavat edellytykset olisivat täyttyneet.

60 Helleenien tasavalta on myös esittänyt argumentteja, joilla se on pyrkinyt osoittamaan, että koska komissio oli pitkään toimimatta kyseisessä asiassa ja koska asetus N:o 150/2003 annettiin, kyseinen jäsenvaltio saattoi oikeutetusti katsoa, ettei komissio nostaisi käsiteltävänä olevaa kannetta, koska komissio oli hiljaisesti hyväksynyt sen, että tältä osin oli olemassa poikkeus, mutta näiden argumenttien ratkaisemiseksi on muistettava, ettei komissio ole menettelyn missään vaiheessa luopunut periaatteellisesta kannastaan.

61 Ilmoituksessaan, jonka komissio teki asetusta N:o 150/2003 koskevien neuvottelujen yhteydessä, se nimittäin ilmaisi vakaan halunsa olla luopumatta sellaisten tullien kantamisesta, jotka olisi pitänyt maksaa asetuksen voimaantuloa edeltäviltä ajanjaksoilta, ja se säilytti itsellään oikeuden ryhtyä tältä osin asianmukaisiin toimenpiteisiin.

62 Edellä esitetystä seuraa, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1552/89 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2000 saakka ja kyseisestä päivämäärästä alkaen asetuksen N:o 1150/2000 samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta komissiolle sellaisia omia varoja, jotka ovat jääneet kantamatta ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002 ja jotka koskevat puolustusmateriaalin tullitonta tuontia, ja koska se on kieltäytynyt maksamasta viivästyskorkoa, joka perustuu siihen, ettei mainittuja omia varoja ole maksettu komissiolle.

**Oikeudenkäyntikulut**

63 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Helleenien tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Helleenien tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

64 Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti Tanskan kuningaskunta, Italian tasavalta, Portugalin tasavalta ja Suomen tasavalta, jotka ovat olleet asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Helleenien tasavalta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29.5.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89, sellaisena kuin se on muutettuna 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EY) N:o 1355/96, 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2000 saakka ja kyseisestä päivämäärästä alkaen yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta Euroopan yhteisöjen komissiolle sellaisia omia varoja, jotka ovat jääneet kantamatta ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002 ja jotka koskevat puolustusmateriaalin tullitonta tuontia, ja koska se on kieltäytynyt maksamasta viivästyskorkoa, joka perustuu siihen, ettei mainittuja omia varoja ole maksettu Euroopan yhteisöjen komissiolle.**

**2) Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

**3) Tanskan kuningaskunta, Italian tasavalta, Portugalin tasavalta ja Suomen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset